

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
NUTARIMAS
DĖL NEPAPRASTOSIOS PADĖTIES ĮVEDIMO

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 24 d. pradėtą vykdyti atvirą Rusijos Federacijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir jos žmones;

atsižvelgdamas į tai, kad dėl Ukrainoje vykdomos karinės agresijos daromi nusikaltimai žmoniškumui, karo nusikaltimai, **kurių mastas prieš Ukrainos civilius gyventojus tik didėja**, vykdomas valstybinis terorizmas ir nuolat daromi tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimai, lėmę humanitarinę ir pabėgėlių iš Ukrainos krizę, **kurios mastas dar labiau padidėjo**;

būdamas sukrėstas dėl iš Ukrainos vietovių gaunamų liudijimų apie Rusijos Federacijos kariuomenės įvykdytus nusikaltimus prieš Ukrainos civilius gyventojus, tarp jų moteris ir vaikus, Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. balandžio 12 d. rezoliucijoje Nr. XIV-1010 „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ griežtai pasmerkė Rusijos Federacijos, padedant Baltarusijos Respublikai, tęsiamą karinę agresiją, įvykdytus ir toliau vykdomus karo nusikaltimus prieš suverenią Ukrainą ir jos žmones bei nusikaltimus žmoniškumui;

***atsižvelgdamas* į Europos Sąjungos ir NATO reiškiamą susirūpinimą dėl didėjančios rizikos, kad Rusijos Federacija karinės agresijos Ukrainoje metu gali panaudoti tarptautinės teisės uždraustus cheminius ginklus;**

atsižvelgdamas į tai, kad Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika vykdo agresyvią politiką prieš savo šalies gyventojus, dėl kurios ypač didėja šių šalių gyventojų pasitraukimo iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos tikimybė;

primindamas, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijoje Nr. XIV-930 „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“ konstatavo, kad Rusijos Federacijos veiksmai turi reikšmingai neigiamą poveikį ne tik Europos Sąjungos ir NATO, ypač rytinių jų narių, bet ir visos Europos saugumui;

atsižvelgdamas į tai, kad tokia situacija sudaro palankias sąlygas Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos valdžios institucijų nurodymu ar su jų žinia vykdyti hibridines atakas ir įvairiausio pobūdžio provokacijas prieš Lietuvos Respubliką;

atkreipdamas dėmesį į aktyvų Aliksandro Lukašenkos režimo dalyvavimą Rusijos Federacijos agresijos prieš Ukrainos valstybę strategijoje, į Rusijos karių sutelkimą Baltarusijos Respublikos teritorijoje ir didėjančią riziką, kad Baltarusijos režimas aktyviau ims naudoti migrantus kaip hibridinės agresijos prieš Lietuvos Respubliką formą;

atsižvelgdamas į tai, kad tokia situacija kelia grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams;

*atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas 2022 m. vasario 24 d. dekretu Nr. 1K-872 „Dėl nepaprastosios padėties paskelbimo“ įvedė nepaprastąją padėtį ir Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. XIV-929 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo paskelbti nepaprastąją padėtį patvirtinimo“ šį Lietuvos Respublikos Prezidento priimtą sprendimą patvirtino, **Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ įvedė nepaprastąją padėtį;***

*įvertinęs tai, kad dėl tokios situacijos ~~ne tik išlieka~~ grėsmė visuomenės rimčiai **išlieka ir nemažėja**, ~~bet ji nuo minėto Lietuvos Respublikos Seimo sprendimo stipriai padidėjo~~ ir šios grėsmės neįmanoma pašalinti laikinai netaikant naudojimosi kai kuriomis konstitucinėmis teisėmis ir laisvėmis apribojimų ir nenustačius nepaprastųjų priemonių;*

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 20 punktu, 144 straipsnio pirmąja dalimi, 145 straipsniu ir Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, 7 straipsnio 1 dalimi, 28 straipsniu, n u t a r i a:

1 straipsnis.

1. 2022 m. **kovo 11 d. balandžio 22 d.** 00 valandų 00 minučių visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje įvedama nepaprastoji padėtis.

2. Nepaprastoji padėtis įvedama dėl precedento neturinčiu mastu sutelktų Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos pajėgų, kurios vykdo karinę agresiją prieš kaimynystėje esančią Ukrainos valstybę ir sukėlė humanitarinę bei pabėgėlių krizę, taip pat grasina NATO, Europos Sąjungos ir kitų Europos valstybių saugumui ir kelia grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams; be to, dėl galimų hibridinių atakų ir įvairiausio pobūdžio provokacijų kyla grėsmė visuomenės rimčiai, kurios neįmanoma pašalinti nepanaudojus Konstitucijoje ir Nepaprastosios padėties įstatyme numatyto naudojimosi nurodytomis teisėmis ir laisvėmis proporcingo apribojimo ir netaikant konkrečių nepaprastųjų priemonių.

3. Nepaprastosios padėties įvedimo tikslas – naudojant šiame nutarime nustatytus naudojimosi nurodytomis teisėmis ir laisvėmis apribojimus ir nepaprastąsias priemones bei priimant sprendimus, pašalinti dėl Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos veiksmų ir jų

lemiamų procesų kilusią grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ir visuomenės rimčiai.

4. Nepaprastosios padėties trukmė – nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto nepaprastosios padėties įvedimo laiko iki 2022 m. **balandžio 20 d. birželio 29 d.** 24 valandos 00 minučių.

5. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija yra institucija, kuri imasi visų reikalingų priemonių nepaprastosios padėties įvedimo tikslui pasiekti.

2 straipsnis.

Nepaprastosios padėties metu nustatomi šie naudojimosi Konstitucijos 25 ir 36 straipsniuose nurodytomis teisėmis ir laisvėmis apribojimai visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje:

~~1) draudžiama fotografuoti, filmuoti, kitais būdais fiksuoti ir (ar) rinkti informaciją vietoje apie energetikos ūkio sektoriui priskiriamas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones, įrenginius ir turtą, Lietuvos ir sąjungininkų kariuomenių karinės technikos judėjimą, išskyrus atvejus, kai tai atlieka šių objektų apsaugą užtikrinantys subjektai arba gautas jų leidimas;~~

1) draudžiama retransliuoti ir (ar) platinti internete Lietuvos Respublikos teritorijoje Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos įsteigtų, tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, kontroliuojamų ar finansuojamų subjektų radijo programas, televizijos programas ir (ar) atskiras programas, išskyrus atvejus, kai Lietuvos radijo ir televizijos komisija suteikia leidimą arba kai jos retransliuojamos (platinamos) iš Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių valstybių;

2) ribojamas Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punktuose nurodytos informacijos, susijusios su aplinkybėmis, dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis, skleidimas. Šis ribojimas įgyvendinamas teismui per 72 valandas priimančiam sprendimą pagal žurnalistų etikos inspektoriaus ar Lietuvos policijos prašymą *mutatis mutandis* taikant Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnį. Pirmosios instancijos teismo sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne ilgiau kaip 72 valandoms Lietuvos policija ar žurnalistų etikos inspektorius gali duoti elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigos paslaugų teikėjams privalomus nurodymus panaikinti galimybę pasiekti visuomenės informavimo priemones, o leidinių pardavėjams, leidinių pristatymo ar kitokias platinimo paslaugas teikiantiems subjektams – privalomus nurodymus sustabdyti leidinių pardavimą, pristatymą ar platinimą; ilgiau kaip 72 valandoms šie nurodymai duodami teismo sprendime;

3) asmenims draudžiama organizuoti ir rinktis į susirinkimus, kurių tikslas – bet kokia forma ar mastu palaikyti Rusijos Federacijos ir (ar) Baltarusijos Respublikos veiksmus, dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis.

3 straipsnis.

1. Nepaprastosios padėties metu taikomos šios nepaprastosios priemonės, nurodytos Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje:

1) valstybės rezervo naudojimas siekiant užtikrinti tinkamas nuo karinės agresijos ir (ar) persekiojimo besitraukiančių užsieniečių priėmimo sąlygas, paramos Ukrainai teikimą, institucijų, dalyvaujančių valdant nepaprastąją padėtį, veiklos finansavimą bei siekiant pašalinti kilusią grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ir visuomenės rimčiai;

2) sustiprinta nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, įrenginių ir turto (toliau – svarbūs objektai) apsauga. Ministerijos, kurių veiklos sritims priskirti svarbūs objektai, kartu su svarbių objektų operatoriais ir (ar) valdytojais organizuoja sustiprintą svarbių objektų apsaugą, įskaitant organizacinių ir (ar) techninių priemonių diegimą, sustiprinto kibernetinio saugumo užtikrinimą, taip pat apsaugos zonų aplink svarbius objektus, kuriuose draudžiamas asmenų lankymasis, nustatymą. Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos policija užtikrina sustiprintą reagavimą į saugumo incidentus svarbiuose objektuose ir sustiprintą patruliavimą prie svarbių objektų;

3) valstybės sienos apsaugos sustiprinimas:

a) sustiprinama Europos Sąjungos išorės sienos apsauga, taikant įstatymuose ir specialiuosiuose planuose nustatytas priemones. Asmenys, ketinantys kirsti ar kirtę Europos Sąjungos išorės sieną tam nenustatytoje vietoje, į Lietuvos Respublikos teritoriją negali būti įleidžiami (ši nuostata netaikoma siekiant užtikrinti nuo karinės agresijos ir (ar) persekiojimo besitraukiančių užsieniečių, įskaitant tuos, kurie neturi galiojančio kelionės dokumento, humanitarinį patekimą);

b) draudžiama atvykti į pasienio ruožo teritoriją ir (ar) joje deklaruoti nuolatinę gyvenamąją vietą. Išimtiniais atvejais pagrįstu asmens prašymu, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos leidimu atvykimas į šią teritoriją ir (ar) nuolatinės gyvenamosios vietos deklaravimas joje galimas. Draudimas atvykti netaikomas ir leidimas atvykti nereikalingas asmenims, gyvenantiems, turintiems nekilnojamojo turto šioje teritorijoje ir turintiems tai patvirtinančius dokumentus.

4) užsieniečių, vykstančių pagal specialiąją tranzito schemą, tranzitas per Lietuvos Respublikos teritoriją vyksta laikantis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos

nustatytų ir su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos suderintų sąlygų;

5) užsieniečių vizų režimo sugriežtinimas. Sugriežtinus vizų režimą, sustabdomas Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečių prašymų išduoti vizas priėmimas ir sprendimų dėl šių prašymų priėmimas Lietuvos Respublikos vizų tarnybose užsienyje, išskyrus atvejus, kai dėl vizų išdavimo tarpininkauja Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija;

6) pasienio ruože transporto priemonių ir asmenų bei jų bagažo tikrinimas įstatymų nustatyta tvarka, siekiant surasti ir paimti neteisėtai laikomus šaunamuosius ginklus, šaudmenis, sprogstamąsias, radioaktyvias, nuodingąsias ir kitokias pavojingas medžiagas bei priemones, nustatyti ir sulaikyti įstatymų pažeidėjus, užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės rimtį, apsaugoti gyventojų gyvybę, sveikatą ir turtą;

2. Vadovaujantis Nepaprastosios padėties įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi apribojamas asmenų vykimas per valstybės sieną uždraudžiant Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečiams atvykti į Lietuvos Respubliką, išskyrus Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nustatytas išimtis.

4 straipsnis.

1. Nepaprastosios padėties metu Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nustatyta tvarka pasitelkiama Lietuvos kariuomenė.

2. Lietuvos kariuomenė pasitelkiama šio nutarimo 3 straipsnio 3 punkte numatytiems nepaprastosioms priemonėms įgyvendinti.

3. Nepaprastosioms priemonėms įgyvendinti pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariai nepaprastosios padėties laikotarpiu turi Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 13 straipsnio 2 dalyje nustatytas teises.

Seimo Pirmininkė